

gaar den Vej, som den foreliggende Lov er en Begyndelse til, og som jeg haaber vil føre til en videre Realisation af Statens Eiendomme.

H. Petersen: Jeg har blot begjæret Ordet for at rette den Anmodning til den høitæredede Minister, om han ikke maatte finde Anledning til ved næste Behandling af denne Sag at forelægge et Raart eller en lignende Betegnelse af den paagjældende Eiendom. Jeg troer ikke det er muligt for Nogensomhelst her i Salen, der ikke har local Kjendskab til Eiendommen, at sætte sig ind i denne Sag, førend han har et Raart, hvorpaa der deels findes antegnet Matriculstationen og deels — da der mulig findes flere Gaarde paa denne Eiendom — en Anthydning af den Afstand, disse Gaarde have, deels indbyrdes og deels i Forhold til Hovedgaarden. Da de øvrige Ting, jeg her kunde have at udtale, væsentlig ere udtalte af den ærede sidste Taler, skal jeg ikke længere opholde mig derved, men det forekommer mig, at naar man sammenlægger alle de Afgifter, deels Præstationer af Korn og deels Pengeydelses, der fortiden svares af Eiendommen, saa er denne Afgift overordentlig ringe, idet der, efter hvad der er oplyst i Motiverne, kun svares omtrent 50 Rd. pr. Td. Hartkorn i Forpagtningsafgift, saa at man altsaa saa snart som muligt maa see at komme bort fra disse Forhold. Naar man dernæst læser videre i Motiverne, finder man, at Sagen søges ordnet paa den Maade, at hvorledes end Forholdet i Fremtiden stiller sig med Hensyn til Varer og Penge, saa er der lagt en meget stor Afgift af Sæd paa Gaarden, thi naar man seer efter, vil man finde, at der omtrent er lagt en Td. Sæd paa enhver Td. Land af Gaardens Ager- og Engjord. Jeg troer, at dette er en saa stor Afgift, at den ikke vil være hensigtsmæssig for at afhænde Gaarden; jeg troer den vilde bedre kunne lade sig realisere, naar Afgiften i Korn var mindre. For at man imidlertid ikke skal troe, at jeg skulde dele den Frygt, der synes at være udtalt af flere Medlemmer her i Salen, at der skulde være Fare ved at afhænde Gaarden, skal jeg ikke have Noget imod, at Sagen søges ordnet paa denne Maade.

Mourier-Petersen: Det er ganske vist, at den betydelige Kornafgift, der her er bestemt i Tilfælde af Salg, nemlig 150 Tdr. af hver af de 3 Kornsorter, for mig vil være et Moment til at kunne stemme for Loven, idet jeg finder, at der derved er hødet Noget paa de Farer, der kunne være forbundne med Pengefluctuationer, men forsaavidt min Taxation af Eiendommen, nemlig at den svarer til en Værdi af mellem 80 og 90,000 Rd., iøvrigt er rigtig, vil denne Kornafgift dog kun svare til omtrent det Halve af Eiendommens Værdi. Det, der imidlertid bevægede mig til at tage Ordet, var nogle Ytringer af den ærede Rigsdagsmand for Randers Amts 1ste Valgkreds (H. Page). Det er vistnok ganske rigtigt, at Staten ikke kan faae saa meget ud af sine Eiendomme som den private Forbegodsseier, og at den derfor, saavidt muligt, ikke skal være i Besiddelse af Fordeie Eiendomme eller besatte sig med den Slags Varer; hvorvidt den imidlertid aldeles ikke bør have Fordeie Eiendomme, vil jeg lade staa hen, dog forekommer det mig, at der kan tænkes Tilfælde, i hvilke det er gavnligt for Staten at have Fordeie Eiendomme, som kunne afgive et godt Pant i saadanne Tilfælde, hvor den skulde behøve at reise Penge. Det, jeg imidlertid her vil inhære, er, at disse Anskuelser, hentede fra Staten, ikke kunne overføres paa det foreliggende Tilfælde, thi Sorø Akademi er jo en Stiftelse, og medens Staten har sine Indtægter fra mange andre Kilder, har Sorø Akademi sine, i det Mindste for en væsentlig Deel, fra sine Eiendomme. Naar man derfor har bortsolgt dets Bøndergods, nu sælger Gaardene og rimeligviis senere ogsaa vil sælge Stovene, har man saaledes krædt Stiftelsen af, at kun Capitalerne blive tilbage, og naar der saa lidt efter lidt bliver stærkere Brug for dem, som man har seet, til et eller andet Tiemed, vil efter min Mening denne smukke Stiftelse, der tilbeels er skjænket af en privat Mand, vinde hen og blive til Intet, og det er de Betæneligheder, jeg har ved Sagen.

Mosenorn: Skjøndt jeg i Meget kan henholde mig til den ærede sidste Taler, skal